



Al sinds 1972 is Centrum Kauwenberg in Antwerpen een veilige haven voor mensen in armoede. Een veilige haven als een plaats waar mensen in armoede niet gestigmatiseerd worden als zielige personen, maar waar de gehele mens telt en niet zijn of haar problematiek. Een veilige haven als een plaats waar mensen in contact komen met vele andere mensen. Een veilige haven als een plaats waar mensen gewaardeerd worden, hun eigenwaarde kunnen ontwikkelen in groep en mee verantwoordelijkheid dragen. Een veilige haven als plaats van waaruit mensen opnieuw kunnen uitvaren naar andere plaatsen in de samenleving en zo hun leefwereld verruimen. Een veilige haven als een plaats waar mensen altijd opnieuw naartoe kunnen komen. Zo werkt Centrum Kauwenberg als emanciperende werking al decennia lang.

Onze werking richt zich vooral op gezinnen, zonder evenwel alleenstaanden te vergeten. De laatste jaren is er bij beleidsmakers, in de media veel aandacht voor kinderarmoede. Kinderen zijn evenwel geen eilanden, zij leven in een gezin, een buurt enz. Kinderarmoede bestrijden betekent aandacht hebben voor de hele context waarbinnen een kind opgroeit. Al heel lang is er binnen de werking ook een aparte kinder- en jongerenwerking. Binnen die werking verruimen kinderen en jongeren hun leefwereld, en worden ook projecten opgezet zoals rond cultuur. Sinds vorig jaar hebben wij ook de bewegingsschool. Daar werken wij samen met hun ouders aan de motorische ontwikkeling van de kinderen. Binnen dit project besteden wij ook aandacht aan het belang van gezonde voeding. Binnen de oudergroep hebben wij ook gewerkt rond taalstimulering. De kleuters die wij binnen de werking bereiken gaan praktisch zonder uitzondering allemaal regelmatig naar de kleuterschool.

Digitale geletterdheid voor iedereen is nog steeds een utopie. Met het project e-inclusie proberen wij de digitale kloof een beetje te dichten voor mensen in armoede. Centrum Kauwenberg speelt hierbij binnen STA-AN een voortrekkersrol. Mensen mogen dan misschien een facebookaccount hebben, dat betekent nog niet dat zij er bewust mee om gaan. Het project e-inclusie probeert wij mensen in armoede sterker te maken in digitale geletterdheid.

Tot slot. Wanneer wij zeggen dat Centrum Kauwenberg een werking heeft voor mensen van 0 tot 99 jaar, dan mag die uitspraak gerust letterlijk genomen worden. Op belangrijke momenten in het leven van mensen zijn wij met personeelsleden en vrijwilligers vaak betrokken aanwezig, zoals bij geboorte, feesten, ziekte en overlijden, met respect voor ieders levensbeschouwing.

Het is hier ook de plaats om de vele vrijwilligers van Centrum Kauwenberg te bedanken. Zonder hun inbreng zou de werking niet kunnen bestaan. Daarnaast is het passend om de vele schenkers aan de werking ook te bedanken. Ook zonder hun vrijgevigheid zouden wij niet kunnen bestaan.

Jacky Philips,
voorzitter

WERKING

Centrum Kauwenberg is een organisatie voor armoedebestrijding. Armoede is complex en wordt gekenmerkt door uitsluiting op verschillende levensdomeinen (inkomen, huisvesting, gezondheid, onderwijs, cultuur, ...). Problemen op één terrein versterken vaak de moeilijkheden in andere levensdomeinen. De werking brengt mensen in armoede en andere mensen samen en draagt zo bij tot de bestrijding van armoede vanuit de eigen ervaring van de mensen. In Centrum Kauwenberg komen zowel volwassenen en kinderen samen.

In de visie van Centrum Kauwenberg zijn enkel individuele begeleiding en ondersteuning ontoereikend om armoede te bestrijden. Mensen die in armoede leven vinden het belangrijk om samen te komen en zich te organiseren, zodat ze als groep en als individu een plaats kunnen innemen in de samenleving. Naarmate mensen samenkomen in groep ontwikkelen ze kracht om individueel verder te komen. Wie generaties lang werd uitgesloten en vooral probleemgerichte aandacht kreeg, heeft in eerste instantie nood aan positieve aandacht en waardering.

Naast groepsvorming en individuele ondersteuning is het noodzakelijk om samen met de armen zelf te werken aan verandering van maatschappelijke structuren die armoede veroorzaken en in dialoog te gaan met het beleid en de samenleving. De werking is er op gericht mensen mondiger en sterker te maken en hen te betrekken in het verenigings- en culturele leven en de hele samenleving. We proberen armoede ook kenbaar te maken en veranderingen in maatschappelijke structuren teweeg te brengen.

Centrum Kauwenberg is een plaats waar niet wordt geoordeeld, maar wordt geluisterd en gesproken van mens tot mens. We benaderen iedereen persoonlijk: niet vanuit een belerende en organiserende houding, maar met een respectvolle, ondersteunende aanwezigheid die uitnodigt tot echte ont-moeting: een samenkomst van gelijken waar niets moet, waar in alle openheid de kans geboden wordt om bij elkaar op verhaal te komen en elkaar te bevestigen.

Centrum Kauwenberg is erkend als vereniging waar armen het woord nemen. Deze erkenning komt van de Vlaamse Overheid.



Gekke bekken trekken met heel de familie!



“Maar weet je waarvan dat ik bang heb? Ik ga dat eerlijk zeggen. Hier bij het buurthuis vind ik, als ik iets vraag, ik ken de mensen hier, maar ik heb bang dat als ik bij een vreemde ergens ga aankloppen, dat die met het gerecht of dit of dat, of dat die gaan baas spelen over mijn kinderen. En ik ben baas over mijn kinderen. En dat wordt hier heel hard gerespecteerd. Hier komen ze niet moeien tussen uw huishouden” (X., oudergroep).

BASISWERKING

INSTUIF

Elke week vinden er vier instuifmomenten plaats. Een belangrijk aspect van deze instuiven is de laagdrempeligheid. Dit zijn momenten waarop de werking voor iedereen openstaat: anderhalf uur lang is iedereen welkom om een kop koffie of thee te drinken en is er tijd voor een rustige babbel. Iemand met een individuele vraag, iemand die de computer of telefoon wil gebruiken,... Voor elke vraag is er bij ons een luisterend oor. Sommige mensen komen elke keer, sommige mensen maandelijks, maar ook nieuwe mensen worden tijdens dit uurtje welkom geheten.

INDIVIDUELE BEGELEIDING, ONDERSTEUNING EN BEZOEKEN

Voor vele van de mensen die naar Kauwenberg komen, wordt hun leefsituatie dan ook als uitzichtloos ervaren. Het luisteren naar deze ervaringen en gevoelens is een belangrijk deel van onze werking. Door het bieden van een luisterend oor, het aanreiken van nieuwe perspectieven,... proberen we hen te ondersteunen en wordt er samen naar een oplossing gezocht. Niet enkel in individuele gesprekken wordt deze aanpak gehanteerd, ook tijdens de verschillende groepsbijeenkomsten wordt er probleemverhelderend en – oplossend gewerkt (bv. moeilijkheden rond de opvoeding van de kinderen worden besproken tijdens de oudergroep en de vrouwengroepen). Daarnaast kunnen individuele problemen ook structurele oorzaken hebben die dan ook worden aangepakt in het geheel van de werking, waardoor men verder kijkt dan de individuele verantwoordelijkheid. Individuele begeleiding gebeurt dus niet los van de rest van de werking en van een emanciperend groeiproces.

Een andere vorm van individuele ondersteuning zijn de huisbezoeken. Door mensen in hun vertrouwde omgeving te leren kennen, wordt de band met Centrum Kauwenberg sterker en durven mensen ongedwongen praten. Niet enkel in hun thuisomgeving worden de mensen bezocht, maar ook bij ziekenhuisopname, het verblijf in een gevangenis of een instelling wordt er aan hen gedacht.



GEZINSONDERSTEUNING

In Centrum Kauwenberg komen verschillende types van gezinssituaties regelmatig aan bod. Mensen in armoede willen een betere toekomst voor hun kinderen. De opvoeding van hun kinderen is vaak hun 'groot project'. Bij deze opdracht kunnen de ouders wel wat extra ondersteuning gebruiken omwille van een gebrek aan goede voorbeelden en eigen kwetsuren vanuit hun kindertijd. Net daarom worden er op Centrum Kauwenberg verschillende projecten georganiseerd rond de verschillende aspecten van opvoeding.

Opvoedingsondersteuning maakt deel uit van een breder concept, dat gezinsondersteuning wordt genoemd. Bij gezinsondersteuning wordt er gefocust op meerdere domeinen van het gezinsfunctioneren, zoals financiën, huishouden, partnerrelaties, arbeid, maar ook verzorging en opvoeding. Opvoedingsondersteuning is dus een onderdeel van de totale gezinsondersteuning.

Belangrijke uitgangspunten van opvoedingsondersteuning zijn laagdrempelige ondersteuning, vraaggericht en participatief werken, ondersteuning op maat, empowerment, en methodisch werken. Vertrekkende vanuit deze uitgangspunten, wordt er met opvoedingsondersteuning gestreefd naar het bereiken van volgende doelstellingen:

- De competentie, vaardigheden en draagkracht van ouders versterken;
- De draaglast verminderen door problemen tijdig te signaleren en praktische hulp of steun te bieden;
- Het sociaal netwerk rondom kinderen en gezinnen versterken.

Opvoedingsondersteuning in Centrum Kauwenberg vertrekt namelijk vanuit de mogelijkheden van de ouders en kinderen zelf om te werken aan hun opvoedingsproblemen. Ze hebben namelijk de mogelijkheden in zich, maar hebben steun en hulp nodig om dit ook tot uiting te brengen. Omdat voor veel moeilijkheden de oorzaak ligt bij hun kansarme situatie en dus structurele oorzaken heeft, is een louter individuele probleemoplossende benadering binnen de hulpverlening vaak ontoereikend. Dit verklaart waarom gezinnen met een opvoedingscrisis of –nood naast hun intensieve individuele begeleiding ook hun plekje vinden in Centrum Kauwenberg. Hier worden (opvoedings-)moeilijkheden aangepakt in het geheel van de werking, waardoor de individuele schuld overstegen wordt. Via een emanciperend groepsproces vinden mensen in groep zelf de kracht om iets aan hun situatie te veranderen.

Gezinnen voelen zich gesteund in hun opvoedingscapaciteiten. Het bevestigen van het positieve mag daarbij niet leiden tot het ontkennen van moeilijkheden. Deze inbedding in een sociaal netwerk is belangrijk om van daaruit activiteiten te doen op het vlak van opvoedingsondersteuning. Opvoedingsondersteuning mag ouders niet het gevoel geven dat ze geen goede ouders zijn. Het gezin neemt een belangrijke plaats in, in het leven van de gezinnen in Kauwenberg. En dan vooral het samenhouden van het gezin. Ze willen dat hun kinderen het beter hebben dan dat zij zelf hebben gehad. Niemand van de armsten wil in de miserie en de ellende blijven zitten, maar dikwijls staan ze alleen.

(Generatie) arme gezinnen worden weinig gehoord als het om de opvoeding van hun kinderen gaat. Vooral welke inspanningen ze toch leveren ondanks de vele moeilijke situaties. Ondersteuning van het gezin in de opvoeding als een element in preventie, zodat kinderen thuis kunnen worden opgevoed. Het ondersteunen van de ouders is belangrijk voor de toekomst van de kinderen.

GEZINSACTIVITEITEN

Centrum Kauwenberg een gezinswerking waar iedereen welkom is. Onze open deur zorgt voor een ontspannen en veilige sfeer, waarbij we iedereen een kans geven om deel te nemen aan onze verschillende ontspanningsactiviteiten. Zo hebben we ons jaarlijks Sinterklaasfeest, een nieuwjaarsreceptie, onze familiedag Heibrand, maar gaan we ook wel eens op uitstap naar de zoo,... Deze momenten van ontspanning zijn belangrijk voor onze gezinnen, aangezien er in hun levensomstandigheden weinig ontspannende zaken aanwezig zijn. Door onze samenwerking met het Steunpunt Vakantieparticipatie kunnen gezinnen er samen eens op uit te trekken.

In 2015 maakten we een overzicht van alle gezinsondersteuning op Kauwenberg van 1972 tot 2015. Dit bundelden we in een dossier, *Samen Sterk*, digitaal gratis te verkrijgen of op papier voor €15. Dit kan u steeds bestellen via info@kauwenberg.be



Sinterklaasfeest 2015

GROEPEN

De groepen vormen een onmisbare aanvulling op de individuele ondersteuning. Door mensen in een veilig en open klimaat te ontvangen en hen ervaringen te laten uitwisselen, zien zij in dat ze niet alleen in de wereld staan. Ook anderen hebben het soms moeilijk en vragen al wel eens om hulp of ondersteuning. Door hen met anderen in contact te brengen bouwen ze een netwerk op, waarbij ze elkaar opvangen en naar elkaar luisteren. De isolatie waarin veel mensen in armoede leven, wordt in onze groepen doorbroken. Zo vinden ze de kracht om hun situatie te veranderen. Ze worden sterker en voelen zich beter en bouwen stap voor stap een positieve identiteit op.

Vaak is de deelname aan een van onze groepen een eerste opstapje naar het deelnemen aan andere activiteiten binnen onze werking. Na verloop van tijd zien we dat onze leden ook de stap wagen naar het deelnemen aan activiteiten buiten onze werking. Onze groepen vormen onze basis voor het latere doorverwijzen naar andere organisaties, e.d..

“Daarnaast is het belangrijk dat de groep door de deelnemers niet beschouwd wordt als een hulpverleningsdienst naast vele andere vormen van hulpverlening, maar als een levensnabije vertrekbasis voor contacten met mensen buiten hun kring, alsook met diensten in de maatschappij (Lieve Vanhee, 2001).”

VROUWENGROEPEN

Onze werking telt drie vrouwengroepen die maandelijks plaatsvinden. De onderverdeling van deze ervaringsgroepen is gebaseerd op de leeftijd van de vrouwen en de leeftijd van hun (klein)kinderen. Tijdens deze samenkomsten wordt er vanuit de ervaringen van de vrouwen vertrokken: de opvoeding van de kinderen, moeilijke relaties met familieleden of hun partner, schulden en ondersteuningsvragen zijn steeds terugkerende onderwerpen. Vrouwen vertellen aan elkaar hoe het voor hen is om (groot)moeder te zijn. Er komen zowel aangename als pijnlijke dingen aan bod. Maar vooral is er de steun die zij bij elkaar vinden om verder te gaan en hun (klein) kinderen een beter toekomst te geven.

Daarnaast is er voor alle vrouwengroepen een gezamenlijke ontspanningsactiviteit. Deze vindt ook maandelijks plaats.

MANNENGROEP

Maandelijks vindt er een ervaringsgroep plaats. Ook hier is het uitwisselen van gevoelens en ervaringen het vertrekpunt van de bijeenkomsten. Gezin en kinderen, werk en inkomen en hun verleden zijn veel voorkomende onderwerpen. Het voorbije jaar spraken we over de blijvende invloed van ieders instellingsverleden uit jeugd -en kinderjaren met het tekort aan opvoedingsmodellen voor de eigen kinderen en het steeds terugkerend gemis aan gevoelens van eigenwaarde.

VRIENDENKRING

Tijdens de instuifmomenten merkten we op dat er regelmatig alleenstaande mannen (vanaf ongeveer 50 jaar) deelnamen die hun weg niet vonden naar de gezinsactiviteiten, maar ook moeilijk de stap konden zetten naar de projectwerking of andere activiteiten van de werking. Om deze leegte op te vullen begonnen we sinds 2006 met maandelijkse bijeenkomsten van een nieuwe groep met daarin deze alleenstaande mannen. In deze groepsbijeenkomsten staan ontmoeting, groeps gesprekken over thema's uit hun dagelijks leven, het bezoeken van musea en andere initiatieven op de agenda. Ook worden er soms gastsprekers uitgenodigd om informatie te geven over hun werking of over een bepaald thema. Daarnaast zorgen we ook voor ontspanning: het bekijken en nadien bespreken van films, is ook een activiteit. Vanuit deze groep worden alle thema's, culturele uitstappen en activiteiten voorgesteld. Op basis hiervan wordt dan een programmatie opgemaakt.



Alle leden worden bij elkaar gezet op de boom van de vriendenkring.

OUDEERGROEP

Elke woensdagnamiddag vindt de oudergroep plaats. Deze ervaringsgroep bestaat uit ouders waarvan de kinderen tijdens de bijeenkomsten deelnemen aan de wekelijkse Kinderclub. Tijdens de oudergroep op woensdagnamiddag komt het onderwerp 'kinderen' en 'gezin' herhaaldelijk terug. De nood om ervaringen te delen met de andere ouders is vaak groot en ze maken dan ook veelvuldig gebruik van deze wekelijkse samenkomst om de voorbije week te bespreken. Hierbij worden tips en good practices gedeeld, maar worden de ouders ook ontschuldigd. Pas wanneer mensen in generatiearmoede zich ergens veilig voelen, een ontmoetingsplaats hebben waar ze gewoon mogen 'zijn' zonder zich telkens te moeten verantwoorden, zullen zij ook openstaan voor enige vorm van opvoedingsondersteuning. Dit is dan ook wat Centrum Kauwenberg vooropstelt; er wordt getracht een ruimte te creëren van vertrouwen, veiligheid en gastvrijheid, waar niet veroordeeld wordt.

De oudergroep heeft verschillende vormen van activiteiten die steeds terugkomen en elkaar aanvullen, nl. instuifmomenten, ontspanning, bevraging en vorming. Hieronder wordt een overzicht gegeven waar we in 2015 aan gewerkt hebben binnen deze vier activiteiten.

Een veilig klimaat is noodzakelijk om met mensen in armoede aan de slag te gaan. Om dit te creëren hielden we minstens één keer per maand een instuif en een ontspanningsactiviteit. Tijdens de ouderinstuiven stond onze deur drie uur lang open voor een tas koffie en een goed gesprek. Dit kon een groeps- maar ook een individueel gesprek zijn, naargelang de noden van de ouder en de situatie. Naast deze ouderinstuiven werd er ook maandelijks een ontspanningsactiviteit georganiseerd. Deze werden zelf ingevuld door de ouders. We gingen minigolven, picknicken in het park, kookten, knutselden en nog veel meer!

Daarnaast werden de ouders ook bevraagd door verschillende organisaties: twee medewerkers van het KMSKA en het Mayer van den Berghmuseum kwamen met ons het vrijetijdsspel spelen. Zo konden ze op basis van de ervaringen van onze ouders hun aanbod meer richten op mensen in armoede. Ook de Filharmonie kwam eens een kijkje nemen in de oudergroep: zij kwamen ons uitnodigen voor een Kidconcert en namen polshoogte van onze kennis over een Filharmonisch concert. Als derde kwam het Kinderrechtencommissariaat onze ouders bevragen over hun promotie- en infomateriaal (flyers, brochures, ...): wij gaven graag ons gedacht! Ook het GO! Kwam in 2015 op onze ouders bevragen, meer bepaald over 'een goede school'. Al deze bevragingen worden ingepland om structureel met onze ouders aan de slag te gaan: niet enkel binnen het gezin zijn er dingen die we samen met de ouders proberen te veranderen, ook op maatschappelijk vlak gaan we deze strijd aan!

Als laatste activiteit organiseren we ook geregeld vormingsmomenten: in 2015 was het hoofdthema opvoeding. We werkten elke maand een woensdag aan taalstimulatie en leesbevordering binnen het gezin. Hierover volgt nog meer uitleg onder de noemer *Projecten*. Daarnaast namen drie van onze ouders ook deel aan het vormingspakket *Een goede kindertijd voor mijn kinderen* van CEDES. Dit was een samenwerking met CKG De Kleine Vos en is er op gericht om ouders meer bewust te maken van hun opvoedkundig handelen.



Nagenieten van onze Marokkaanse kookactiviteit.

DENKGROEP

Deze groep bestaat uit verschillende mensen die betrokken zijn in de brede waaier van activiteiten, groepen en projecten die Centrum Kauwenberg aanbiedt. De groep komt samen om voorstellen te bedenken en te formuleren betreffende onze werking (veranderingen, nieuwe ideeën, het voorbereiden van activiteiten). Ze brengen niet alleen hun eigen mening en ideeën mee in de groep, maar ook die van de anderen. Deelnemers leren met elkaar in gesprek gaan, overleggen en tot een consensus komen.



Denkgroep in 2015

ATD– VIERDE WERELD

Het voorbije werkjaar werd de formule van de volksuniversiteit herdacht. Enerzijds werd er gekozen voor bijeenkomsten op zaterdag in plaats van op dinsdag te laten doorgaan. Anderzijds zorgden we voor kinderactiviteiten om de deelname van gezinnen te bevorderen. De bijeenkomsten van de volksuniversiteit gaan ook niet langer maandelijks door, maar een viertal keer per kalenderjaar. De voorbereiding gebeurt binnen de deelnemende plaatselijke groepen, maar ook brengen mensen een persoonlijke voorbereiding in. In Kauwenberg valt deze voorbereiding tijdens de instuif, waardoor er meer mensen nadenken rond het thema dan enkel zij die meegaan naar de volksuniversiteit. Naargelang het thema worden partners uitgenodigd om mee te denken en in gesprek te gaan met de deelnemers van de volksuniversiteit. Ook wordt tijdens de Volksuniversiteit telkens een creatieve workshop voorzien.

Vanuit de inbreng van de volksuniversiteit in '14-'15 over de thema's *hulpverlening en publieke diensten* werd in de zomer van 2015 door leden van de beweging (vanuit Centrum Kauwenberg namen 2 mensen deel) een brochure samengesteld, *"Samen op weg gaan geeft vertrouwen; Handvatten voor een opbouwende relatie tussen hulpverleners en hulpvragers"*. We deden dit aan de hand van volgende methodiek: door het delen van kennis, waar iedere deelnemer (of -groep) vanuit de eigen leefsituatie in gesprek gaat met anderen in gelijke situatie en deze toetst aan de inbreng van de anderen. Zo wordt kennis gedeeld tussen mensen in armoede en mensen die zich als medestander, permanent werker, of als hulpverlener inzetten.

SPEELINSTUIF

De Speelinstuif is een maandelijks ontmoetingsmoment voor kinderen tussen 0 en 3 jaar en hun ouders, grootouders of andere vertrouwensfiguren. Ook ouders die een kindje verwachten zijn welkom. Ze kunnen samen met hun kindje(s) komen spelen en bij een kop koffie allerlei ervaringen over de kinderen uitwisselen. Wij voorzien een gezellige ruimte en leuk speelgoed. Tijdens de Speelinstuif zijn er steeds twee medewerkers aanwezig die het gebeuren ondersteunen. De hoogtepunten van het voorbije jaar waren onze halfjaarlijkse uitstappen naar het zwembad van Lier. Zowel voor de baby's en peuters als voor de ouders waren dit ontspannende uitstapjes!



'Ik haal mijn informatie rond opvoeding niet uit de boekskes. Ik ben niet zo 'n lezer. Ik hoor hier op de speelinstuif vanalles van de andere mama's en ik pak er van mee wat ik interessant vind.'

VAKANTIESPEELINSTUUF

Elke dinsdag tijdens de zomervakantie organiseren we tussen 10.00u en 17.00u een speeldag voor kinderen van 0 tot 6 jaar zonder begeleiding van hun ouders. Om deze manier kunnen de ouders tijdens de (drukke) vakantieperiodes even de batterijen opladen, terwijl de kinderen hun energie kwijt kunnen tijdens de activiteiten aangeboden door de medewerkers (speeltuin, koken, knutselen, waterspelletjes, snoezelen,...). Tijdens het afsluutmoment (vanaf 16.00u) genieten kinderen en ouders samen van een vieruurtje en is er de mogelijkheid om hun verhaal te doen en samen op een gezellige manier de speeldag af te ronden. Met het mooie weer van de voorbije zomer trokken we vaak naar de stadsparken, waar de kinderen genoten van de speeltuin en de picknick. De kinderen keken uit naar deze wekelijks ravotdag, dat merkten we aan de grote opkomst dit jaar!



KINDER- EN JEUGDWERKING

KINDERWERKING

Centrum Kauwenberg geeft kinderen uit arme gezinnen de kans om in groepsverband hun eigen mogelijkheden te ontdekken en te ontplooien om zo een positieve identiteit te ontwikkelen. Dit realiseren we vertrekkende vanuit een eigen vrijetijdsaanbod, gekoppeld aan een thematische werking waarbij we elk jaar werken rond een bepaald thema. Net zoals bij de volwassenenwerking willen we hen de kans geven om elkaar te ontmoeten in een sfeer van vertrouwen en gelijkheid. In een veilige omgeving worden aan kinderen zinvolle vrijetijdsbestedingen aangeboden rond spel, ontspanning, ontmoeting en participatie. Verder leiden we de gezinnen toe naar een divers aanbod vanuit het reguliere jeugdwerk.

Met de kinderwerking beogen we de kinderen vanuit een veilige ontmoetingsruimte zo veel mogelijk de kans te geven om een positief zelfbeeld en zelfrespect te ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk om zoveel mogelijk verbindend te werken. Het is namelijk zo dat kinderen in armoede vaak een beschadigd fundament hebben en daardoor een stukje binding missen; met hechtingsfiguren, met peers, met hun omgeving en de bredere samenleving, maar zeker ook met zichzelf en met de toekomst. In de kinderwerking moeten deze kinderen een plek krijgen, zichzelf kunnen zijn, zonder dat daarover oordeel geveld wordt; ze moeten zichzelf kunnen ontdekken om aan te kunnen voelen dat zij zelf echt iets kunnen veranderen. Ademruimte bieden en een klimaat scheppen waarin onderling steun en kracht kan gevonden worden en hun leefwereld verruimen zijn onze belangrijkste doelen.

KINDERCLUB

Elke woensdagnamiddag van 2015 was er kinderclub voor kinderen tussen 2,5 en 14 jaar. Het aantal kleuters in de werking steeg dit jaar sterk. Omdat we er voor kiezen om in kleine groepen te werken en elk kind voldoende aandacht te kunnen geven, hebben we onze kleutergroep opgesplitst. Hierdoor kunnen we activiteiten nog beter afstemmen op de mogelijkheden en behoeften van de kinderen.

Vaak verschilt het ontwikkelingstempo van de kinderen onderling heel erg, net als hun ondersteuningsnoden. Afhankelijk van hun leeftijd, ontwikkelingstempo, leefmilieu en persoonlijkheid kunnen en willen kinderen steeds andere en nieuwe dingen doen en proberen. Bij het voorbereiden van activiteiten is het voor de kinderen belangrijk dat daarmee rekening gehouden wordt. Ze hebben nood aan uitdaging en aan stimulering van hun interesses en vaardigheden, van hun leefwereld en beleving om op vlak van sociaal-emotionele, fysieke en cognitieve ontwikkeling voldoende kansen te krijgen om te groeien en een positief identiteits-gevoel te ontwikkelen.

VAKANTIEWERKING

Tijdens de vakanties was er een extra aanbod voor de kinderen. We deden verschillende uitstappen bijvoorbeeld naar de binnenspeeltuin, recreatiedomein De Nekker, Bosocentrum in Herentals, ..

VRIJWILLIGERS

In de kinderwerking zijn vele stagiaires en vrijwilligers actief. Zij dragen bij aan de activiteiten, denken mee na over de werking met de nodige ondersteuning van de werker.

THEMAWERKEN

Naast cultuur ging er het voorbije jaar ook extra aandacht naar sport, op vraag van de kinderen werden op regelmatige tijdstippen voetbaltrainingen gehouden. We wilden kinderen ook nieuwe sporttakken leren kennen zodat ze leren welke sporten zij het liefst doen en waar hun kwaliteiten hierin liggen. Zo maakten ze kennis met baseball, muurklimmen, hoogteparcours, boogschieten, ijsschaatsen, oriëntateloop,.. De maandelijkse zwemactiviteit blijft een constante in de kinderwerking.



JONGEREN

De jongeren vormen een hechte groep, waarbij samenkomen in een veilige ontmoetingsplaats de belangrijkste motivator is. Om de betrokkenheid van de jongeren te stimuleren en te vergroten begonnen we met verschillende ontspanningsactiviteiten. Die boden een laagdrempelige toeleiding naar een evolutie van de groep en de werking. Daarna, in een later stadium, werd vaker gezorgd voor activiteiten die ook aanspraak deden op de verantwoordelijkheden van de jongeren. Daarbij hoort wel een belangrijke kanttekening. Aanspraak doen op verantwoordelijkheden wil niet zeggen dat we allerlei verwachtingen hebben naar de jongeren toe, maar dat we actief op zoek gaan naar hun krachten en kwaliteiten. Op die manier kunnen we van daaruit hun mogelijkheden en noden verkennen om daarmee aan de slag te gaan. Het hoofddoel van zowel de kinder- als de jongerenwerking is immers om de kinderen en jongeren een kans te geven om in groepsverband hun eigen mogelijkheden te ontdekken en te ontplooien om zo tot de ontwikkeling van een positieve identiteit te komen. We vinden het belangrijk de jongeren uit te dagen en te stimuleren. We willen ze de ruimte en de kansen geven om te ontdekken en te ervaren.

Een voorbeeld uit de praktijk om dit te duiden is de thema-avond over beroepen, waarbij we gingen verkennen hoe de jongeren hun toekomst zagen. We lieten hen eerst aangeven waar hun interesses lagen, om daarna samen en in dialoog op zoek te gaan naar hun krachten. Omdat het effect van positieve feedback van leeftijdsgenoten ook erg belangrijk is voor jongeren van deze leeftijd, lieten we hen via verschillende spellen mekaars kwaliteiten zoeken en benoemen.

Daarnaast verliezen we de behoefte van de jongeren aan een veilige en ontspannen ‘hangplek’ niet uit het oog. Door het inbouwen van ruimte voor informele momenten waarin niet geoordeeld of veroordeeld wordt, geven we hen tijd en plaats om gedachten en gevoelens te ventileren. Dat bevordert niet alleen de relatie tussen de jongeren en hun begeleiding, maar ook onderlinge verbinding. De jongeren zijn immers ook kinderen, en een kind moet in de eerste plaats een kind kunnen zijn. De combinatie van een begeleidingsstijl die aansluit bij leefwereld en interesses samen met de motivatie van de jongeren, zorgt dat ze zichzelf kunnen leren kennen in contact met anderen. Dat is voor verdere ontwikkeling van sociale vaardigheden en een positief identiteitsgevoel een grote meerwaarde.



PROJECTEN

E-INCLUSIE IN CENTRUM KAUWENBERG , EEN EVALUATIE VAN 2015

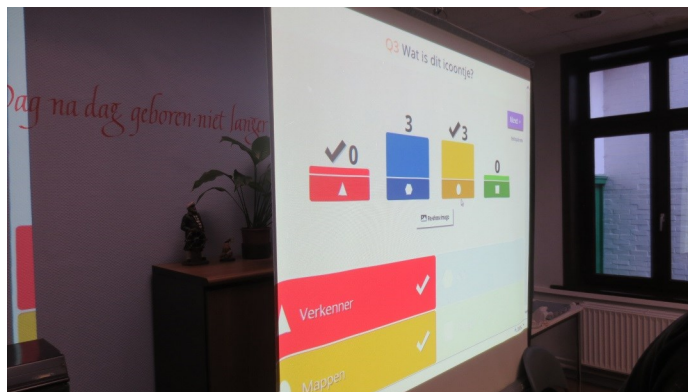
Een minderheid van 10 tot 15% van de Vlamingen gebruikt nog geen internet. Wie wel internetgebruiker is, beschikt niet altijd over de vaardigheden om gericht informatie te zoeken, te vinden, te lezen, te begrijpen, te selecteren en te vertalen naar de eigen behoeften.

De term E-inclusie wordt momenteel heel vaak gebruikt. Inclusie is een proces waarbij men de bestaande drempels van uitsluiting tegengaat of neutraliseert, waardoor individuen opnieuw kunnen participeren in de maatschappij. Het optimaal participeren aan de gedigitaliseerde samenleving noemen we E-inclusie. Op het moment dat optimale E-inclusie nog niet bereikt is, spreken we van een digitale kloof. Deze digitale kloof verwijst naar de afstand tussen mensen met en mensen zonder toegang tot de actuele informatie- en communicatietechnologieën. In de literatuur koppelt men de problematiek van de digitale kloof vaak aan kwetsbare groepen: mensen in armoede, personen met een handicap, bepaalde etnisch-culturele minderheden, bejaarden, enzovoort. Dat zijn inderdaad doelgroepen waar internet minder intensief en minder effectief wordt gebruikt.

Hoe om te gaan met de digitale kloof is een kopzorg van honderden beleids mensen en communicatiemedewerkers. Die bezorgdheid groeit meer nu overheidsinstellingen in binnen- en buitenland vaker kiezen voor een verregaande digitalisering van dienstverlening en communicatie. De drang naar digitalisering heeft evenveel te maken met besparingswoede als met klantvriendelijke dienstverlening. Maar het ene matcht niet altijd met het andere. Ondertussen blijkt de problematiek van de digitale kloof complexer te zijn en minder gemakkelijk af te bakenen tot specifieke hoofddoelgroepen. Zelfs kansrijke groepen vinden niet altijd de weg in het overaanbod aan online- en offlinekanalen.

De meeste mensen die deelnemen aan de activiteiten van Centrum Kauwenberg zijn mensen die in generatiearmoede leven. Een groot deel van deze mensen kent geen of nauwelijks aansluiting bij de gedigitaliseerde samenleving. De digitale kloof is in de organisatie niet altijd even zichtbaar maar langs de andere kant wel heel dominant aanwezig. Er is dus nog een lange weg af te leggen om tot E-inclusie te komen.

Voor 2015 gaven we verschillende workshops rond computer, sociale media,... Deze waren een goede introductie van nieuwe media aan een groep mensen die nauwelijks of niet hiermee in aanraking waren gekomen. Mensen die nog nooit met computers gewerkt hadden, sloten bij de groep aan en regelmatig zagen we nieuwe gezichten. Er ontstond een sfeer waarbij nieuwe media normaal en plezierig kon zijn. Maar we merkten dat deze workshops nog onvoldoende afgestemd waren op de noden van de deelnemers.



We herhalen onze leerstof even via een quiz! Plezier verzekerd!

Vanaf 2015 werd er op wekelijkse basis een workshop ingericht. Tot juni verzorgden zowel Dot.kom, als Vormingplus Antwerpen deze lessen. De groep werd ook in twee groepen onderverdeeld, beginners en gevorderden. Dit deden we omdat we een grote instroom kenden van nieuwe deelnemers en de competenties rond computergebruik varieerden heel sterk tussen de verschillende deelnemers. De beginners kregen gericht een basispakket aangeboden, terwijl de gevorderden meer thematisch aan de slag gingen rond sociale media, online bankieren...

Vanaf september 2015 hebben we gekozen om met Dot.kom verder te gaan als partner en als medeorganisator van de computerlessen. Met dit grote verschil dat er vanaf dan ook vier vrijwilligers de computerlessen mee begeleidden. Deze vrijwilligers werden aangeworven via de sites vrijwilligerswerk.be en 11.be. Vormingplus gaf als nazorgtraject een opleidingsdag aan deze vrijwilligers.

De groep werd niet meer verdeeld in beginners en gevorderden. Het was voortaan één groep die de ene week les kreeg van een medewerker van Dot.kom en de andere week kon gebruik maken van de kennis van de vrijwilligers om allerhande vragen rond computergebruik te stellen. Een gerichte les werd dus afgewisseld door een vrije inloop waar mensen vragen konden stellen. Deze formule had succes want meestal waren er een vijftiental deelnemers aanwezig. Qua computerkennis waren de niveaus toch divers. Qua leeftijd waren het vooral vijftigplussers die de lessen volgden.

Gaandeweg heeft een vrijwilliger zich geëngageerd om vragen van de mensen tijdens de les te bundelen en deze vooraan aan heel de groep toe te lichten. Ad hoc ingaan op vragen kon zeker nog altijd maar we merkten dat het bundelen van vragen veel voordelen bood. Zo kwamen vaak dezelfde vragen en problemen terug. Deze dan klassikaal toelichten, bracht de hele groep iets bij.

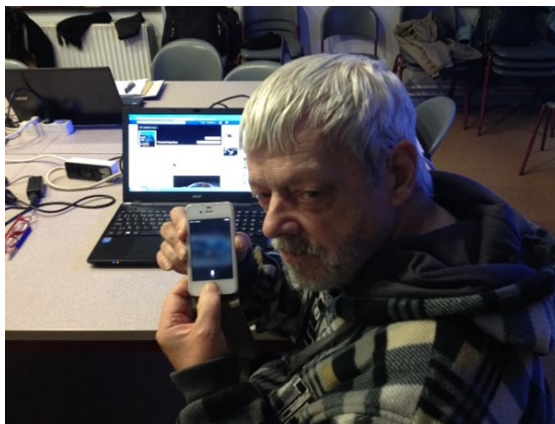
Op 11 december vond een dialoogmoment tussen de cursisten en een afgevaardigde van de stad plaats in Centrum Kauwenberg. Dit lesmoment was het laatste van 2015. De deelnemers konden hun bedenkingen en opmerkingen meegeven aan de afgevaardigde van de stad. Tevens konden de deelnemers van daaruit ook de inhoud van de lessen tot juni 2016 mee bepalen.



De computerklas begeleid door een medewerker van Dot.kom

LAAGGELETTERDHEID EN COMPUTER, EEN GETUIGENIS VAN FRANCIS

Francis is een man van 68 jaar die al geruime tijd de computerlessen in Centrum Kauwenberg volgt. Hij is laaggeletterd en heeft het heel moeilijk om woorden en zinnen te lezen en te vormen. Francis was gedurende veertig jaar tewerk gesteld in een beschutte werkplaats waar zijn laaggeletterdheid geen obstakel vormde. Naast zijn job had, en heeft Francis nog steeds, een bloeiend netwerk dat opgebouwd is rond zijn passie van motorfietsen van het type Dax. Hij wordt door iedereen ook 'papa Dax' genoemd. Francis vindt die hele digitalisering zeker en vast een voordeel en gebruikt zijn smartphone als een handig werkinstrument om in contact te blijven met zijn netwerk.



“Vroeger was het veel moeilijker. Ik had toen ook al contacten in het buitenland voor onderdelen voor mijn brommers. Maar dat was veel moeilijker omdat ik via telefoon alles moest regelen. Nu verloopt veel via Facebook en Messenger.”

Francis gebruikt zijn smartphone intensief. De apps met duidelijke iconen zijn makkelijk te herkennen en via een paar handelingen kan hij belangrijke informatie opzoeken zoals bv. de kalender die hij intensief gebruikt en die hem helpt om afspraken te maken.

Zijn Facebookaccount geeft Francis vrijheid en zorgt ervoor dat hij het gevoel heeft verbonden te zijn met mensen. Ontcijferen van berichten neemt soms wel wat tijd in beslag maar die moeite neemt hij er graag bij. Als berichten te complex zijn, laat hij deze vertalen via het programma Dragon. Via dit programma maakt Francis ook volzinnen om deze dan vervolgens te versturen via een bericht of mail. Excel gebruikt hij om lijsten aan te maken. Heel eenvoudig maar superhandig vindt Francis.

“De tijden dat ik met mijn taalbord woorden moest vormen, zijn gelukkig voorbij. De moderne spraakprogramma’s helpen mij enorm goed en maken mij het leven veel gemakkelijker. Ik heb het gevoel een leven te hebben zoals iedereen.”

Francis kan niet genoeg benadrukken hoe deze digitale hulpmiddelen zijn wereld verruimd hebben. Hij deelt zijn passie voor bromfietsen met duizenden mensen via die digitale weg en hier in België blijft hij sowieso ook fysiek in contact met jonge mensen die de toekomst vormen voor deze passie.

PEDAGOGISCH BURGERSCHAP

Dit project binnen de oudergroep gaat al terug tot in 2014. Binnen dit project leren ouders zichzelf ontdekken en bouwen ze een groter zelfwaardegevoel op via verrijkende/verreikende ervaringen. Ze leren zichzelf kennen op een nieuwe en positieve manier. Dit komt ook hun kinderen ten goede. Het project vertrekt daarom vanuit de ouders zelf (bottom up).

Daarnaast is het Pedagogisch burgerschap ook een netwerk dat bestaat uit volgende partners: Vormingplus, Centrum Kauwenberg, Minderhedenforum, Gezinsbond, De Schoolbrug, Opvoedingswinkel, De8, IVCA, Internationaal Comité, Afrikaans Platform en Symbiose.

In 2015 hebben onze ouders in samenwerking met de groepen van de kinderwerking, Vormingplus en stadsbib Permeke gewerkt rond het thema leesbevordering en taalstimulatie. We begonnen met de ouders warm te maken om te lezen zodat zij dit kunnen overdragen aan hun kinderen. Lezen heeft namelijk verschillende positieve effecten voor de ontwikkeling van het kind. Door ouders te laten voorlezen aan hun kinderen leren zij de wereld van boeken en verschillende verhalen ontdekken en wordt tegelijkertijd hun taalontwikkeling gestimuleerd. Naast het aangename van het (voor)lezen wordt de woordenschat en taalkennis van de kinderen vergroot. De verrijking van lezen op taalvlak (grotere woordenschat, correcter taalgebruik,...), maar ook op persoonlijk vlak (meer fantasie, ontspanning, even kunnen verdwijnen uit een moeilijke (thuis)situatie,...) en schools vlak (geheugen, concentratie,...) zorgen voor betere kansen in de toekomst. Een betere opleiding zorgt namelijk voor een betere job en dit zorgt dan weer voor een betere leefsituatie.

De ouders beslisten al vrij snel dat ze zelf een verhaal wilden schrijven voor hun kinderen: het verhaal van de oudergroep op Kauwenberg. Voordat de ouders begonnen met hun verhaal te schrijven, lieten we ze eerst kennismaken met de verhalen van anderen en dus met verschillende (kinder-)boeken. Zo zetten we voor hen de deur open naar de voor hen alsnog onbekende wereld van boeken en verhalen. Ook lieten we hen in de praktijk voelen welke voordelen er zijn aan het samenlezen met je kind(eren) of voorlezen aan je kind(eren). Sofie van stadsbib Permeke kwam langs met een Kamishibai en las ons verschillende spannende verhalen voor. Zowel kind als ouder was geboeid!

Nadien gingen we zelf ook eens een kijkje nemen met onze gezinnen in de bib. Ook dit was een aangename ervaring en maakte onze ouders warm voor de rest van het project. Deze twee activiteiten deelden we met onze kleutergroepen. Ook de oudere kinderen werden niet vergeten: met een heus zoekspel in de buurt van de Ossenmarkt speelden we verschillende taalspelletjes samen met ouder en kind! Door hen te prikkelen met leuke en uitdagende activiteiten rond lezen, lieten we hen kennismaken met al deze voordelen en zetten we de deur open naar meer lezen en een betere toekomst. Met andere woorden sensibiliseerden we de ouders met dit project door hen zelf aan de slag te laten gaan.



Ouders en kinderen spelen samen een groot taalspel.



Samen met de Bib maakten we een voorleeshoek.

Naast de gezamenlijke momenten met de kinderen hebben de ouders doorheen het jaar hard verder gewerkt aan hun eigen verhaal. Ze maakten ook hun eigen Kamishibai. De Kamishibai is een Japanse vertelvorm. Er wordt een kastje bij gebruikt dat je het best kan vergelijken met een poppentheater. In dit theatertje passen tekeningen op A3-formaat en elke tekening geeft een scène van een verhaal weer. De verteller verschuift de prenten zoals in een trage tekenfilm en vertelt ondertussen het verhaal dat achteraan op de prenten te lezen staat. De ouders hebben het verhaal hiervoor uitgewerkt met passende collages die zij tijdens het toonmoment hebben voorgesteld.



De ouders werken hard aan hun eigen verhaal en Kamishibai

Vanuit het netwerk pedagogisch burgerschap is er op 12 december een dialoogmoment/toonmoment /ouderfeest georganiseerd in IVCA. Deelnemers vanuit de verschillende organisaties namen hieraan deel en zij stelden tijdens het eerste deel van dit toonmoment hun organisatie voor aan de hand van workshops. Tijdens een tweede deel vonden dialoogtafels plaats waarbinnen het thema opvoeding centraal stond. Er werd gewerkt aan de hand van stellingen.

PROJECT GEZONDHEID

In 2015 stonden niet enkel de thema's e-inclusie en pedagogisch burgerschap op het programma, ook rond het thema *gezondheid* hebben we hard gewerkt. Hieronder beschrijven we de projecten rond *tandenzorg en dementie*, de onderwerpen binnen het thema *gezondheid* in 2015.

Laat je tanden zien! was een samenwerking tussen LOGO (Lokaal GezondheidsOverleg) - Antwerpen, PSC-Open Huis en Centrum Kauwenberg. Het project wil mensen in armoede uit deze verenigingen alsook deelnemers van de werking van Recht-Op toeleiden naar de reguliere tandzorg. Naast deze toeleiding en een sensibilisering tot een betere preventieve tandverzorging zoeken we naar concrete oplossingen om de toegang tot de tandzorg te verbeteren en de drempels te verlagen. Cliënten die de vorming hebben gevolgd, konden via de Regeling Derde Betaler naar de tandarts voor een behandeling.

Het project rond dementie vertrok vanuit enkele Antwerpse verenigingen waar armen het woord nemen, met name PSC Open Huis, Recht Op en Centrum Kauwenberg. We namen deel aan een expertise-onderzoek over armoede en dementie, gecoördineerd door ORION, een expertisecentrum rond dementie. In een focusgroep en in maandelijkse bijeenkomsten met leden van de 3 verenigingen werd het thema verder uitgewerkt. Het project wil ook andere actoren betrekken: mantelzorgers, huisartsen, gezinszorg, zorgcentra, opleidingen, wetenschappelijk onderzoek. We werkten aan volgende doelstellingen:

- meer inzicht verwerven over de relatie tussen armoede en dementie en de invloed van een leven en netwerk in armoede op de zorg en het ziekteverloop.

- Programma's ontwikkelen om mensen in armoede tijdig te informeren zodat ze maximaal greep hebben op hun leven en hulpverleners en mantelzorgers aangepaste omgangsvormen aanleren voor personen met dementie die in armoede leven.
- Beleid van voorzieningen en overheden sensibiliseren over de armoederisico's van personen met dementie, de dementierisico's van personen die in armoede leven en de knelpunten in de begeleiding en zorg van deze mensen.

Dit expertise-onderzoek werkt met focusgroepen, huisbezoeken, praatcafés en getuigenissen. Dat alles is relevant maar natuurlijk niet wetenschappelijk onderbouwd. Meer inzicht verwerven zouden we het liefst realiseren via een wetenschappelijke studie. We stellen ons volgende vragen:

- ♦ Welke kansen krijgen personen met dementie die in armoede leven? Vinden zij de weg naar hulp? Worden zij evenwaardig geholpen als personen die niet in armoede leven? Hoeveel invloed heeft het eigen sociaal netwerk op de beleving en het verloop van de ziekte? Is de gemiddelde duur van het ziekteverloop even lang als bij andere personen met dementie? Is de kwaliteit van zorg voor personen in armoede even groot? Lijden mensen in armoede meer aan vasculaire dementie dan anderen?
- ♦ Wat is het armoederisico voor personen met dementie en hun omgeving? We horen dat jongdementie het gezin in financiële en sociale nood kan brengen. Maar dat kan evengoed voor bejaarden waarvan het pensioen genoeg was om samen te leven maar niet genoeg is om een WZC te betalen. Hoeveel mensen geraken in de schulden door ongeremd gedrag ten gevolge van dementie? Hoeveel kinderen worden financieel belast met schulden ten gevolge van dementie? Doen personen met dementie beroep op hun sociale rechten? Maken mantelzorgers gebruik van fiscale voordelen bij opname? Weten ze waar ze terecht kunnen?

LET'S MOVE! EEN PROJECT IN BEWEGING.

De voorbije jaren had Kauwenberg wekelijks een speelinstuif, waar ouders terecht konden met hun jonge kindjes (tot 3 jaar) voor een ontspannen speelmoment. Tijdens de momenten waarop we met ouders en kinderen aan de slag gingen, merkten we op dat de kinderen nood hebben aan stimulering op vlak van taal en motoriek. Meerdere kinderen ervaren hier moeilijkheden bij; de ouders gaven aan deze bezorgdheid te delen. Samen met de ouders werd hierom beslist een bewegingsschool op te starten. Let's Move! is een bewegingsschool voor kinderen van 1,5 tot 7 jaar oud. Tweewekelijks komen we samen om op speelse wijze onszelf en onze omgeving te leren kennen. Hierbij hebben we extra oog voor de taal- en motorische ontwikkeling van de kinderen. Niet alle kinderen starten op gelijke voet aan hun schoolloopbaan. Om de kans op een gelijke start voor alle kinderen te vergroten, zijn we dan ook met deze bewegingsschool begonnen. Alle kinderen en hun ouders verdienen een eerlijke kans op een positieve levensloop en om dit te bewerkstelligen zetten we ons dan ook optimaal in voor deze gezinnen.

Hoewel er reeds verschillende bewegingsscholen bestaan en met succes ouders en kinderen samen laten bewegen, hebben wij – Centrum Kauwenberg – er specifiek voor gekozen om de mensen naar onze werking komen hier (voorlopig) niet naar door te verwijzen. Dit alles heeft te maken met de kwetsuren die deze mensen hebben opgelopen. De onzekerheid van mensen in armoede zorgt er voor dat zij een enorme stress ervaren als zij naar een onbekende organisatie met onbekende werkers moeten. “Wat gaan ze daar van mij denken? Dat heeft toch geen zin, ze gaan mij daar toch scheef bekijken!” zijn enkele van de zaken die ze aangeven te voelen als zij naar andere organisaties worden doorverwezen.

Om de twee weken bewegen we samen met onze kleuters in een heus parcours, dat op maat van de kinderen wordt opgesteld. Om zo goed mogelijk in te spelen op de individuele mogelijkheden en noden van de kinderen, besloten we de groep in te delen in twee. De jongere kinderen – van twee jaar tot vier jaar oud – en de oudere kleuters – vanaf vier jaar tot zeven jaar oud. Hierdoor konden we op een gepaste manier differentiëren en ook veel individueler en positiever werken. Met andere woorden verkregen we zo voor de kinderen meer succeservaringen. Ook in de invulling van de spelletjes en het parcours werd er gedifferentieerd. Niet enkel hun concentratievermogen is verschillend bij deze leeftijden, ook het begrijpen en correct uitvoeren van instructies is te divers om de volledige groep samen te nemen.



En klimmen maar!



Hoewel we ouderparticipatie hoog in het vaandel dragen, hebben we van in het begin van het project er voor gekozen om af te wisselen met de aanwezigheid van de ouders. Dit wil zeggen dat we één keer per maand een bewegingssessie houden met ouders en kinderen en dat we één keer per maand een sessie houden zonder de ouders. Zij hebben dan op dat moment een ervaringsgroep rond opvoeding. Deze keuze heeft te maken met het feit dat veel van de ouders die naar onze werking komen – net als alle andere ouders – vragen en twijfels kennen rond opvoeding, ... De maandelijkse ervaringsgroep geeft hen de mogelijkheid om in een veilige omgeving te praten over hun gezin en eventuele moeilijkheden die ze ervaren bij het opvoeden van hun kinderen. Hierbij vertrekken we vanuit de krachten van onze ouders: opvoedingszaken waar de ene ouder het moeilijk mee heeft, verlopen dan weer goed bij de ander. Door deze ervaringen te delen, leren de ouders van elkaar. Gebeurtenissen worden gedeeld, ouders worden erkend in hun vaardigheden en sterktes en voelen op deze manier aan dat ze er niet alleen voor staan.

Ook in 2016 blijven we verder werken met de bewegingsschool! Dit voorbije jaar heeft ons nog meer overtuigd van het belang van een project zoals dit. We zagen ouders en kinderen genieten van het samen bewegen, zagen kinderen groeien in hun capaciteiten, zelfvertrouwen en nog veel meer. Al deze ervaringen hebben er voor gezorgd dat we het project ook stilletjes aan willen opentrekken voor nieuwe gezinnen. Hoewel we dit jaar een aantal gezinnen van buiten de werking hebben bereikt door toeleiding van andere organisaties, zijn we hier niet actief naar op zoek gegaan. We wilden namelijk eerst zeker zijn dat het project goed op poten stond en hebben ons voornamelijk gericht op de gezinnen van onze werking. Nu willen we ons ook meer richten naar nieuwe gezinnen, enerzijds door toeleiding vanuit andere organisaties die we aanspreken over dit project (OCMW Kansen voor kinderen, CKG De kleine Vos, Huizen van het kind, Ontmoetingsplaatsen,...), anderzijds spreken we ook scholen aan in 2016.

CULTUURBUFFET IN DE KINDERWERKING VAN CENTRUM KAUWENBERG

Thematisch werken is voor onze kinderwerking een grote meerwaarde. Je kan investeren in wat voor de kinderen zelf belangrijk is en verruimt hun leefwereldperspectief. Door kinderen in verbinding te brengen met het cultuuraanbod kunnen we hun handelingsrepertoire doen groeien, wat voor hun verdere ontwikkeling en toekomst erg belangrijk is. Cultuur was in de afgelopen periode het thema waarmee we aan de slag gingen, en in dit document geven we daar graag een beeld van. In de verschillende groepen van de kinderwerking gingen we op zoek naar talenten en interesses van de kinderen, om van daaruit verschillende activiteiten op poten te zetten die aansluiting vonden met hun leefwereld. Het begrip 'cultuur' is enorm ruim – van religie en etniciteit tot muziek, beeldende kunsten en theater – dus zijn we voor de invulling ervan ook ruim op zoek gegaan. In wat volgt schetsen we een beeld van hoe wij, binnen de kinderwerking, concreet het thema cultuur hebben ingevuld en beleefd in 2015.

**CULTUUR
KLEURT
HET LEVEN**

De samenwerkingsverbanden die we aangingen bij aanvang van dit thema, hielden we in stand. Enkele van onze partners werden nauw betrokken en maakten van dit thema een bruisend project.

De studenten kunstbemiddeling aan de KdG maakten in het MuHKA een werk rond cultuurparticipatie op maat waaraan we deelnamen; het Rockoxhuis kwam langs en maakte samen met de kinderen kijkkasten die nu in het jongerenlokaal staan; via de Filharmonie leerden de kinderen een filharmonisch concert kennen samen met hun ouders; een bezoek aan het Middelheimmuseum leidde tot een heus beeldend verhalenboek; we namen deel aan de Reuzenstoet, en zo meer.

De Reuzenstoet was een samenwerking met Scheld'Apen, die enerzijds samenwerkten met ons, en tegelijkertijd ook met het asielcentrum in Antwerpen. De resultaten van de twee samenwerkingen werden nadien gebundeld en ten volle benut bij de Reuzenstoet. De kinderen van Centrum Kauwenberg maakte allerlei verschillende kostuums en instrumenten waarmee ze tijdens de stoet mee konden pronken. Een duif met een streep door, was de mascotte. Zij stond symbool voor verschillende zaken die vaak als ongewenst beschouwd worden, zoals armen en asielzoekers. Omdat de stoet doorging in Borgerhout, werd het district even omgedoopt tot Borgeroekoe.



Deelname aan cultuur hoeft niet telkens een groot project te omvatten. Bezoeken aan verschillende musea, aan Het Paleis, en andere verschillende cultuurorganisaties kwamen geregeld terug in de planning. Ook binnen de muren van Centrum Kauwenberg, tijdens de kinderclub, zetten we ons in voor het thema. Knutselen, verkleeden, vertellen, reizen in de fantasie van de kinderen, ...



Stress en schaamte nemen nog te vaak de plaats in van het kunnen genieten van het cultuuraanbod. Wij willen dat opnieuw kunnen omkeren, en we hebben de beste partners gevonden om daaraan mee te werken, namelijk de ouders en de kinderen die telkens opnieuw, en lang niet alleen door het cultuuraanbod, gekwetst worden. Zij weten immers het beste wat ze missen en hoe ze dat gemis beleven. Wanneer we samen met de gezinnen werken rond cultuur, houden we rekening met bovenstaande drempels. We bieden aan, en gaan samen op ontdekking, maar we respecteren ook de keuzevrijheid. Zelfs al kunnen bestaande drempels worden weggewerkt, wil dat niet zeggen dat iedereen evenveel zal participeren. We creëren kansen, en op basis daarvan kunnen de mensen zelf kiezen waarvan ze deel willen uitmaken en waarvan niet.

Omdat we steeds nieuwe deuren openen, geven we veel meer kansen dan enkel die op cultuurparticipatie. We bieden mogelijkheden tot een positievere ontwikkeling, op persoonlijk vlak, op sociaal vlak, maar zeker ook op gebied van bijvoorbeeld taalontwikkeling. Het is nl. zo dat kinderen die weinig of niet in contact komen met o.a. cultuur, een gebrekkige taalontwikkeling kennen vanwege blootstelling aan een beperktere leeromgeving. Ons doel is om gezinnen die willen deelnemen kansen te geven om zichzelf te ontwikkelen, te ontplooiën. Dat is een langdurig, dynamisch en gelaagd proces, dat voor onze werking nog niet is afgerond.

Daarom zetten we nog lang geen punt achter de thematische werking rond cultuur. We hebben onze gezinnen en kinderen nog zo veel meer te bieden en we zijn hen verschuldigd om in dat proces ook maatschappelijk-structurele drempels die sociale, culturele en psychologische uitsluiting mogelijk (blijven) maken aan te pakken.



HOOGTEPUNTEN VAN 2015

Na het succes van 2014, keken de kinderen er naar uit om opnieuw naar de zee te trekken in de paasvakantie. Dit jaar logeerden we voor enkele dagen in Bredene. Een grote ploeg van vrijwilligers stond klaar om 40 kinderen enkele zorgeloze dagen te bezorgen. De kookploeg zorgde voor lekker eten. Enkele jongeren van Kauwenberg hielpen mee in de keuken.



Sfeerfoto's Kamp 2015

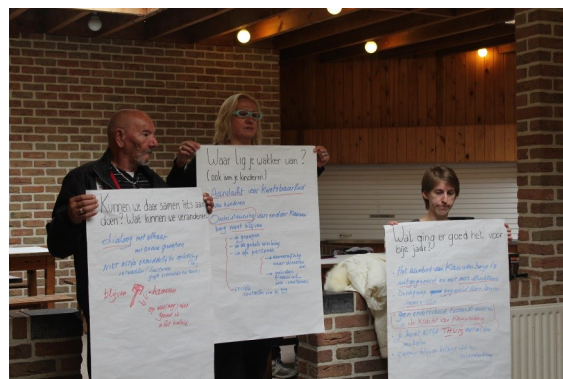
De kinderen werden betrokken bij het samenstellen van het programma. Aan de hand van een spel kozen ze welke activiteiten ze graag zouden doen aan zee. Met deze informatie stelden de begeleiding een programma samen. De weergoden waren ons dit jaar weer goedgezind. Hierdoor genoten de kinderen veel van activiteiten op het strand.

STARTDAG

In september (na de vakantie) wordt iedereen van Kauwenberg door de denkgroep uitgenodigd om het voorbije half jaar te evalueren en mee te plannen voor de volgende maanden en het volgende jaar. Het is ook een manier om mensen te ontmoeten die je nog niet kent. Met de denkgroep plannen en bespreken we het programma. Dit jaar hadden we als thema :

- Waar lig je van wakker (ook i.v.m. je kinderen)?
- Kunnen we daar samen iets aan doen, kunnen we samen iets veranderen?

Het waren boeiende gesprekken in de verschillende groepen. Op de denkgroep werken we nu verder aan de uitwerking van alle voorstellen. Ook de kinderen werkten rond het thema van toekomst. In de namiddag was er een spel samen met de kinderen om de verschillende aspecten van de werking beter te leren kennen. Het was een boeiende en aangename dag op het domein Horst in Schoten! Dit herhalen we zeker!



Sfeerfoto's Startdag 2015

GROOTSTE WEBPUNT

Het voorjaar van 2015 werd afgesloten met een grote samenkomst. Een grote samenkomst is een samenkomst dat rond een bepaald thema georganiseerd wordt door alle verenigingen waar armen het woord nemen in Antwerpen. Relevante partners en beleidsmakers worden tijdens deze grote samenkomst uitgenodigd en actief betrokken.

Op 11 juni heeft Centrum Kauwenberg in partnerschap met de stad Antwerpen, Dot.kom en Vormingplus Antwerpen een grote samenkomst georganiseerd rond het thema E-inclusie. De doelstelling van deze samenkomst was om mensen die in armoede leven te laten kennis maken met Webpunten in Antwerpen. Zoals voorheen al vermeld, maken zij zeer weinig gebruik van dit gratis aanbod.

Deze samenkomst ging door in het Webpunt van Permeke en werd opgevat als een soort doorschuifstelsel. Mensen konden in de eerste plaats kennis maken met het bestaand computeraanbod in het Webpunt. Daarnaast was er een bevraging die dieper inging op het thema E-inclusie. En tot slot was er een Kahoot-kwis waar mensen hun pc-kennis konden testen.



MUSIC FOR LIFE

Voor het derde jaar op rij namen we met onze werking deel aan de warmste week van Music for Life. In verschillende zaken in Antwerpen zetten we onze warme varkentjes, waar mensen een vrije bijdrage konden leveren. Daarnaast stonden we ook op de kerstmarkt van Antwerpen, met allemaal zelfgemaakte producten. Ook werd er een fuif voor ons georganiseerd door bar 64, het jeugdhuis van Gooreind. We willen iedereen bedanken die ons geholpen heeft en een bijdrage leverde!



SAMENWERKINGEN

USAB

USAB, de Universitaire Stichting Armoedebestrijding, in 1991 opgericht vanuit de toenmalige UFSIA , later opgenomen in de Universiteit Antwerpen, is een samenwerkingsverband tussen de UA en een aantal partners in de armoedebestrijding, waaronder Centrum Kauwenberg. Als Centrum Kauwenberg maken we deel uit van het Dagelijks Bestuur en van de Raad van Bestuur. De USAB heeft een huisvestingsluik: vier huizen, als appartementen ingericht, zijn beschikbaar voor mensen in armoede die bereikt worden in Centrum Kauwenberg en in WOTEPA (Woon- en Tewerkstellingsprogramma Antwerpen). Dit rekening houdend met lange wachtlijsten voor een sociale woning en met hoge prijzen op de privé-huurmarkt- op een betaalbare manier menswaardig kunnen wonen.

In een sensibiliseringsluik worden studenten uitgenodigd om vrijwilligerswerk te doen in werkingen van armoedebestrijding en papers of studieopdrachten m.b.t. armoede te maken. De inhoud wordt bepaald door de noden van de partners binnen USAB. Zo werkten studenten met enkelen rond de communicatie en de website van Centrum Kauwenberg. Ze werden daarbij ook begeleid door een personeelslid van Centrum Kauwenberg. Jaarlijks stellen de studenten hun projecten voor in een slotevenement, door USAB georganiseerd. Dit ging door op 8 mei 2015. Het academisch luik betreft naast studenten ook het academisch personeel. Een academische werkgroep werkte een Netwerkevent uit, waar de universitaire wereld (administratief en academisch personeel, studenten), de partners, middenveldorganisaties en de verschillende actoren in de armoedebestrijding elkaar ontmoetten en een inbreng deden. Een eerste netwerkevent werd georganiseerd op 5 juni 2015 over armoedebestrijding algemeen.

Netwerk tegen Armoede

In het Netwerk tegen Armoede werken 59 **verenigingen**, waar mensen in armoede het woord nemen, in Vlaanderen en Brussel samen met het uiteindelijke doel armoede en sociale uitsluiting uit te bannen. In de verenigingen staan mensen die in armoede leven centraal. Zij nemen er op alle niveaus het woord. Deze verenigingen kunnen voor ondersteuning van hun werking beroep doen op het team van het Netwerk tegen Armoede. Ook de onderlinge uitwisseling van ervaringen, visies, succesverhalen en leerprocessen tussen de verenigingen is een belangrijke opdracht voor het Netwerk. Op basis van de ervaringen en de meningen van de mensen maken de verenigingen en het Netwerk dossiers op en stappen daarmee naar de overheid, de betrokken diensten, het brede middenveld en de publieke opinie. Ook op juridisch vlak ondernemen wij acties. Dit alles met het oog op armoedebestrijding! Het Netwerk tegen Armoede werkt ook aan de verbetering van de beeldvorming rond mensen in armoede en het wegwerken van vooroordelen.

Centrum Kauwenberg is nauw betrokken bij de werking van het Netwerk tegen armoede. Centrum Kauwenberg lag mee aan de oorsprong van het Armoededecreet. Bevordering van de samenwerking en van de dynamiek tussen de verschillende verenigingen vinden we uiterst belangrijk. We nemen dan ook graag engagement op binnen het Dagelijks Bestuur en de Raad van Bestuur.

STA-AN (SAMEN TEGEN ARMOEDE ANTWERPS NETWERK)

STA-AN wil de samenwerking tussen Antwerpse verenigingen waar armen het woord nemen stimuleren en deze verenigingen ondersteunen met het oog op de duurzame realisatie van rechten van mensen in armoede.

STA-AN streeft ernaar het draagvlak en de slagkracht te vergroten via samenwerkingen met partners in de armoedebestrijding. Het netwerk STA-AN streeft de verwezenlijking van deze missie na door:

- De activiteiten van de verenigingen te ondersteunen
- De activiteiten van de verenigingen en gelijkaardige organisaties te coördineren
- Overleg en ervaringsuitwisseling tussen verenigingen en gelijkaardige organisaties te organiseren
- Gemeenschappelijke initiatieven met de verenigingen en gelijkaardige organisaties te bevorderen
- Te functioneren als autonome en kritische gesprekspartner van de overheid

ATD—VIERDE WERELD (ALL TOGETHER IN DIGNITY –SAMEN VOOR WAARDIGHEID)

Vanuit de jarenlange samenwerking neemt Centrum Kauwenberg deel aan de Vlaamse Volksuniversiteit van ATD – Vierde Wereld (V.U.). In deze maandelijkse bijeenkomsten ontmoeten mensen in armoede en anderen elkaar en wisselen nieuws, ervaringen en kennis uit. Telkens worden ook “gasten” uitgenodigd, mensen uit de bredere samenleving, die rond dit thema in dialoog treden met de Volksuniversiteit. Deze bijeenkomsten worden voorbereid binnen de eigen groep.

ATD Vierde Wereld wil armoede uit de wereld bannen door ervoor te zorgen dat iedereen toegang heeft tot alle mensenrechten. Om hiervoor de nodige politieke veranderingen te bekomen, is het belangrijk de brede publieke opinie te sensibiliseren. Daarnaast is dialogeren met burgers en overheden noodzakelijk om samen structurele antwoorden op armoede te vinden. Deze antwoorden zijn erop gericht mensen in armoede respectvol en als partners te behandelen.

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN PARTNERS UIT 2015

- Adviesraad opvoedingsondersteuning
- ATD Vierde Wereldbeweging vzw
- CAW Antwerpen BIZ (Budget in zicht)
- CKG De Kleine Vos – Borgerhout
- Collectief partners van het Algemeen Verslag
- De Loodsen (RVB)
- De Noordpoel
- Digibrug
- Dot.Com
- LOK (lokaal advies kinderopvang)
- Netwerk kinderarmoede Antwerpen
- Netwerk ontmoetingsplaatsen
- Netwerk pedagogisch burgerschap
- Netwerk tegen Armoede
- Netwerkstuurgroep jeugdhulp Antwerpen
- OKIDO
- Stad Antwerpen Samen Leven Dienstverlening voor digibeten
- Steunpunt vakantieparticipatie
- Stuurgroep cliëntoverleg voorbereiding IROJ (intersectoraal regionaal overleg jeugdhulp)
- USAB - Antwerpen
- Vormingplus - Antwerpen

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN PARTNERS UIT 2015—VERVOLG

- CKG Dennenhuis - Kapellen
- CKG het Ankertje – Antwerpen
- Akindo vzw – Lommel
- Bizon vzw – Gent
- Filharmonie
- Joetz
- Kazou Antwerpen
- Kindervreugd
- Koning Kevin vzw – Kessel-Lo
- Koninklijk museum voor Schone kunsten
- Koraal vzw
- Scheld'apen
- De Speelkaravaan
- Expoo (Expertisecentrum opvoedingsondersteuning)
- Gezinsbond
- Het Paleis
- Hof Ter Heide – Hoboken
- CAW Antwerpen Woonbegeleiding Antwerpen Noord
- Stad Antwerpen Buurtsport

SAMENWERKINGSVERBANDEN EN PARTNERS UIT 2015—VERVOLG

- CVO- Antwerpen
- CVO-TNA Antwerpen
- Hogeschool AP
- Hogeschool KdG
- Hogeschool Thomas More Kempen : opleiding Sociaal Werk
- KU Leuven Pedagogische Wetenschappen
- Lerarenopleiding Odisee Sint- Niklaas
- Onze- Lieve- Vrouwecollege Antwerpen
- Sint Lutgardisschool Antwerpen
- Mediawijs
- Permeke
- Peter Pan
- Stad Antwerpen Huizen van het kind
- Stad Antwerpen Jeugddienst
- Stad Antwerpen Samen Leven Dienstverlening voor digibeten
- Stad Antwerpen Servicepunt Vrijwilligers
- Steunpunt vrijwilligerswerk
- Tejo - Antwerpen
- Toemeka (Beweging voor een verstaanbare samenleving)

Naast al deze samenwerkingen informeren en sensibiliseren wij ook organisaties rond armoede en uitsluiting.

ALGEMENE INFORMATIE

Naam:	Centrum Kauwenberg vzw
Maatschappelijke zetel:	Korte Winkelstraat 1, 2000 Antwerpen
Algemeen telefoonnummer:	03/232 72 96
Algemeen mailadres:	info@kauwenberg.be
Website:	www.kauwenberg.be
Rekeningnummer:	BE32 7895 4899 9002
Ondernemingsnummer:	0418821650



CENTRUM KAUWENBERG vzw

Met de steun van:



**Vlaamse
overheid**



netwerk
tegen
armoede

STATN VZW

Giften van privésponsors,

En vele vrijwilligers!



CENTRUM **KAUWENBERG** VZW